

at: <http://ppp.leontief-centre.ru/content4> (Accessed 1 Mar 2014) (in Russ.).

6. Innovation centers on the basis of public-private partnership: the German experience. Available at: http://www.ved.gov.ru/moder_innovac/analytic/analytical_materials/innovation_centers_based/ (Accessed 1 Mar 2014) (in Russ.).

7. Grimsey, D. & Lewis, M. *Public Private Partnerships and Public Procurement*. Available at: <http://press.anu.edu.au/wp-content/uploads/2011/06/14-2-A-7.pdf> (Accessed 1 Mar 2014).

8. Bezbakh, N.V. *Vykorystannia zarubizhnoho dosvidu v rozvytku derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini* [The use of international experience in the development of public-private partnership in Ukraine]. Available at: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Bezbach.pdf> (Accessed 1 Mar 2014) (in Ukr.).

9. Vynnytskyj, B., Lendel, M., Onyschuk, B., Sehvari, P. (2008). *Dosvid ta perspektyvy vprovadzhenia derzhavno-pryvatnykh partnerstv v Ukraini ta za kordonom* [Experience and prospects of public-private partnerships in Ukraine and abroad]. K.I.S., Kyiv, 146 p. (in Ukr.).

10. Varnavskij, V.G. (2012). Managing public-private partnership abroad. *Voprosy gosudarstvennogo i municipalnogo upravlenija* [Questions of Public Administration], vol. 4, pp.134–147 (Accessed 1 Mar 2014) (in Russ.).

11. Kinash, I.P. Social security as a resource for sustainable development. Available at: <http://www.pu.if.ua/depart/Finances/resource/file/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA/20121/%D0%9A%D1%96%D0%BD%D0%B0%D1%88>. (Accessed 1 Mar 2014) (in Ukr.).

12. Syroezhkin, K. China's social problems can not determine its place in the world. Available at: <http://www.centrasia.ru/newsA.php?st> (Accessed 1 Mar 2014) (in Russ.).

13. Bult-Spiering, M. Strategic issues in public-private partnerships: an international perspective. Available at: <http://upecen.edu.pe/ebooks/Derecho/Comercial/Asociaciones%20%C3%BAblico%20Privadas/Biblioteca%20especializada/Strategic%20Issues%20in%20PublicPrivate%20Partnerships.%20Mirjam%20BultSpiering%20and%20Geert%20Dewulf.PDF> (Accessed 1 Mar 2014).

14. Van Garsse, S. Public-private partnerships, concessions and public procurement law. Available at: <http://www.ipa.ws/IPPC3/Proceedings/Chaper%2016.pdf> (Accessed 1 Mar 2014).

УДК 339.94

В.М. Фомішина, д.е.н.,

Херсонський національний технічний університет,
м. Херсон

СИНЕРГЕТИЧНИЙ ЕФЕКТ У МЕНЕДЖМЕНТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація

У статті розглянуто науково-методологічні аспекти використання синергетичного ефекту в менеджменті зовнішньоекономічної діяльності. Констатовано, що, з точки зору бізнесу, синергія – це спільна дія суб'єктів у досягненні спільної мети, яка ґрунтується на принципі: ціле є іншим (більшим або меншим), ніж сума його частин, і що це стосується як національного, так і інтернаціонального бізнесу. Встановлено головне завдання в реалізації ефекту синергії – виявлення переваг і ризиків управління складними системами з метою посилення позитивного ефекту й нейтралізації негативного. Виявлено, що синергія в зовнішньоекономічній діяльності ґрунтується на розумінні факторів і особливостей ведення господарської діяльності, насамперед необхідності обліку зовнішнього (міжнародного) і внутрішнього (національного) середовища. Виділено два основні напрями прояву й використання позитивного синергетичного ефекту: внаслідок скорочення витрат і за рахунок поліпшення результатів діяльності, перш за все зростання доходу. Акцентовано на можливості виникнення негативного синергетичного ефекту й уточнено потенційні ситуації, які несуть ризики виникнення останнього. Зважаючи на те, що поняття та принципи синергетики сьогодні стають широко використовуваними в бізнесі, запропоновано в практичному менеджменті брати до уваги принципи самоорганізації нелінійних економічних систем.

Ключові слова: синергетичний ефект, менеджмент, зовнішньоекономічна діяльність, економічні системи, доходи, витрати.

В.Н. Фомишина, д.э.н.,

Херсонский национальный технический университет, г. Херсон

**СИНЕРГЕТИЧЕСКИЙ ЭФФЕКТ
В МЕНЕДЖМЕНТЕ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**

Аннотация

В статье рассмотрены научно-методологические аспекты использования синергетического эффекта в менеджменте внешнеэкономической деятельности. Констатировано, что с точки зрения бизнеса, синергия – это совместное действие субъектов в достижении общей цели, которая основывается на принципе: целое является другим (большим или меньшим), чем сумма его частей, и что это касается как национального, так и интернационального бизнеса. Установлена главная задача в реализации эффекта синергии – выявление преимуществ и рисков управления сложными системами с целью усиления положительного эффекта и нейтрализации отрицательного. Выявлено, что синергия во внешнеэкономической деятельности основывается на понимании факторов и особенностей ведения хозяйственной деятельности, прежде всего необходимости учета внешней (международной) и внутренней (национальной) среды. Выделено два основных направления проявления и использования положительного синергетического эффекта: вследствие сокращения издержек и за счет улучшения результатов деятельности, в первую очередь возрастания дохода. Акцентировано внимание на возможности возникновения отрицательного синергетического эффекта и уточнены потенциальные ситуации, которые несут риски возникновения последнего. Учитывая то, что понятие и принципы синергетики сегодня становятся широко используемыми в бизнесе, предложено в практическом менеджменте принимать во внимание принципы самоорганизации нелинейных экономических систем и учитывать их в организации и управлении внешнеэкономической деятельности.

Ключевые слова: синергетический эффект, менеджмент, внешнеэкономическая деятельность, экономические системы, доходы, издержки.

Vira M. Fomishyna, Doctor of Economics,
Kherson National Technical University, Kherson

**SYNERGETIC EFFECT IN THE MANAGEMENT
OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY**

Annotation

The article describes the scientific and methodological aspects of the use of synergistic effect in the management of foreign economic activity. It is stated that from a business perspective, synergistic effect is the combined effect of economic agents to achieve a common goal, which is based on the principle that the whole is different (more or less) than the sum of its parts, and that this applies to both national and international business.

The scientific paper installed the main task in the implementation of synergistic effect that is identifying the benefits and risks of complex systems in order to enhance the positive effects and neutralize negative one. It is revealed that synergistic effect of foreign economic activity is based on the understanding of the factors and characteristics of business, especially the need to consider external (international) and internal (national) environment.

Two main directions of manifestation and use of positive synergistic effect are described: due to reduced costs and improving the performance (first of all - increasing income). The possibilities of negative synergistic effect and potential situations that can cause it are considered.

It is proposed to take into account the principles of self-organization of nonlinear economic systems in practical management and integrate them into the management of foreign economic activity.

Keywords: synergistic effect, management, foreign economic activity, economic systems, incomes, costs.

Постановка проблеми. Зовнішньоекономічна діяльність, як форма стійкої взаємодії економічних суб'єктів різних країн, може мати сукупний потенціал, який перевищує потенціал його окремих учасників. Цей приріст виникає в результаті поєднання конкуренції і співробітництва, які вдало

взаємодіють в рамках організаційної структури. Іншими словами, можна стверджувати про наявність синергетичного ефекту, оскільки фірми в результаті зовнішньоекономічної діяльності отримують певний вигравш порівняно з фірмами, що працюють на внутрішньому ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Термін «синергетичний ефект» було введено в науковий обіг у середині 80-х років у рамках так званого «нелінійного мислення». На той час концепція та свідомість стереотипного «лінійного мислення» вичерпали себе та змінюються методологічно протилежними підходами нелінійного мислення, які реалізувались в принципово нових концепціях – таких, як синергетика, теорія змін, теорія катастроф, об'єднаних загальною назвою «теорії самоорганізації». Основні положення синергетики, що використовуються в сучасних дослідженнях, базуються на працях Г. Хакена, І. Пригожина, І. Стенгерса, Г. Ніколіса [1–3]. Вони складають методологічну основу підходів до вивчення розвитку в новій економічній парадигмі. Застосування зазначених підходів до реалізації практичних функцій бізнесу знаходимо в сучасній науковій літературі [4–7]. Водночас можливості реалізації синергетичного ефекту у зовнішньоекономічній діяльності значною мірою залишаються поза межами досліджень, що актуалізує цю тему.

Формулювання мети дослідження. Виявити джерела виникнення та обґрунтувати можливість реалізації синергетичного ефекту в менеджменті зовнішньоекономічної діяльності.

Виклад основного матеріалу. В основі теорій самоорганізації знаходиться принцип відкритості, нерівноважності і нелінійності економічних систем. Вони постійно та активно обмінюються інформацією із навколишнім середовищем [1, с. 37]. Ці теорії змінюють співвідношення необхідності і випадковості, розвінчують традиційні ідеї про незначний вплив випадковостей у розробці наукових теорій. Один із фундаторів синергетики І. Пригожин з цього приводу вказує на роль випадковості, імовірності: точкам біфуркації відповідає багато рішень, і реалізованими можуть бути ті чи інші з них. Тому істотним елементом розвитку стає випадковість [2, с. 30]. Стійкість, організованість і порядок змінюються на невпорядкованість, нестійкість, котрі вважаються важливими передумовами стабільного і динамічного розвитку матеріальних систем. Водночас відповідно знецінюються й усталені істини щодо розвитку економічних процесів за суто висхідною траєкторією. Основні концептуальні положення традиційної та посттрадиційної парадигми розвитку, що формується, узагальнено в табл. 1.

Поняття і принципи синергетики нині стають широко використовуваними в бізнесі. З точки зору бізнесу, синергія – це сумісна дія суб'єктів у досягненні спільної мети, що ґрунтується на принципі: ціле є іншим (більшим чи

**СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО
І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ**

меншим), ніж сума його частин. Це стосується як національного, так і інтернаціонального бізнесу. Синергізм у зовнішньоекономічній діяльності ґрунтується на розумінні чинників і особливостей ведення господарської діяльності, насамперед – необхідності врахування зовнішнього (міжнародного) і внутрішнього (національного) середовища. За таких умов пропонується введення терміна «інтернаціональний синергізм», що означатиме ефект взаємодоповнення і взаємопосилення, досягнутий завдяки поєднанню зусиль партнерів з різних держав [8, с. 466].

Таблиця 1

Порівняльна характеристика підходів традиційної та модерної парадигми розвитку економічних систем*

Категорії розвитку	Традиційна парадигма	Посттрадиційна парадигма
Основний методологічний підхід	Системно-структурний	Теорія катастроф, синергізм
Співвідношення категорій «економічний розвиток» і «економічне зростання»	Тотожні	Відокремлені
Об'єкт дослідження розвитку	Переважно економічні системи, що розвиваються	Всі групи економічних систем
Характер розвитку	Лінійний, поступальний, прогресивний	Різноманітний, багатоваріантний, суперечливий
Джерела (технолог.)	Нагромадження матеріальних чинників виробництва	Сучасні форми нагромадження капіталу
Критерії розвитку	Обсяг виробництва	Комплекс цінностей, інтелекту, професійних навичок людей, інфраструктури і наявних властивостей товару, об'єднаних загальним поняттям якості і добробуту
Мета розвитку	Зростання обсягів загального доходу та прибутку	Зміщення акцентів на максимізацію якості життя, задоволення потреб споживачів
Місце людини в економічній системі	Людина – носій робочої сили, основна складова виробничих сил	Людина – член синергетичного колективу із позитивним соціально-психологічним кліматом, а якість її життя – мета виробництва
Ієрархія цілей системи	Провідна роль фази виробництва	Зміна акцентів із виробництва на задоволення потреб
Обмежувальні фактори розвитку	Економічні ресурси, насамперед обсяг фізичного капіталу	Економічні ресурси, рівновелике значення сучасних різновидів капіталу
Форма взаємодії елементів	Суперництво	Співробітництво

*Джерело: Розроблено автором

Інтернаціональний синергетичний ефект можна назвати доданою вартістю, створеною підприємством чи комерційною компанією, яка є цілісним комплексом цінностей, інтелекту, професійних навичок людей, інфраструктури, і наявними властивостями товару, об'єднаних однією фірмовою назвою підприємства, орієнтованим у господарській діяльності на співпрацю із закордонними партнерами – виробниками і покупцями.

Структурно-логічна схема використання синергетичного ефекту в менеджменті зовнішньоекономічної діяльності наведена на рис. 1.

У практичному менеджменті слід брати до уваги принципи самоорганізації нелінійних економічних систем і враховувати їх в організації та управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємства: принцип інтеграційного об'єднання диференційованих частин у єдине ціле нової якості; принцип формування цілого із частин: ціле не тотожне сумі частин; новий механізм взаємодії елементів з новим кінцевим результатом; ціле впливає на елементи і змінює їх; в складній структурі об'єднуються елементи різного віку, різних стадій розвитку; ціле розвивається швидше окремих частин.

Завдання менеджменту ЗЕД в реалізації ефекту синергії – виявлення переваг і ризиків управління складними системами з метою посилення позитивного синергетичного ефекту і нейтралізації негативного шляхом: встановлення загального темпу еволюції диференційованих частин відповідно до власної тенденції організації складної структури; виявлення частин, що відпадають, стають непотрібними (економія матеріальних і людських ресурсів, витрат і зусиль); встановлення оптимальної форми організації складної економічної системи; врахування численних варіантів розвитку створеної інтеграційної нелінійної системи і можливостей розвитку не тим шляхом, який вибрав суб'єкт управління.

Науковці виділяють два джерела ефекту синергії: за рахунок скорочення витрат і за рахунок покращення результату діяльності [9; 10]. В зовнішньоекономічній діяльності можливі наступні прояви позитивного синергетичного ефекту внаслідок скорочення витрат:

Прямий ефект:

1. Використання надлишкових виробничих потужностей у довгостроковому та короткостроковому періоді для виробництва товарів, що не користуються попитом на внутрішньому ринку.

2. Економія на масштабах виробництва, якщо суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності успішно освоює закордонні ринки внаслідок інтенсивного використання основного капіталу.

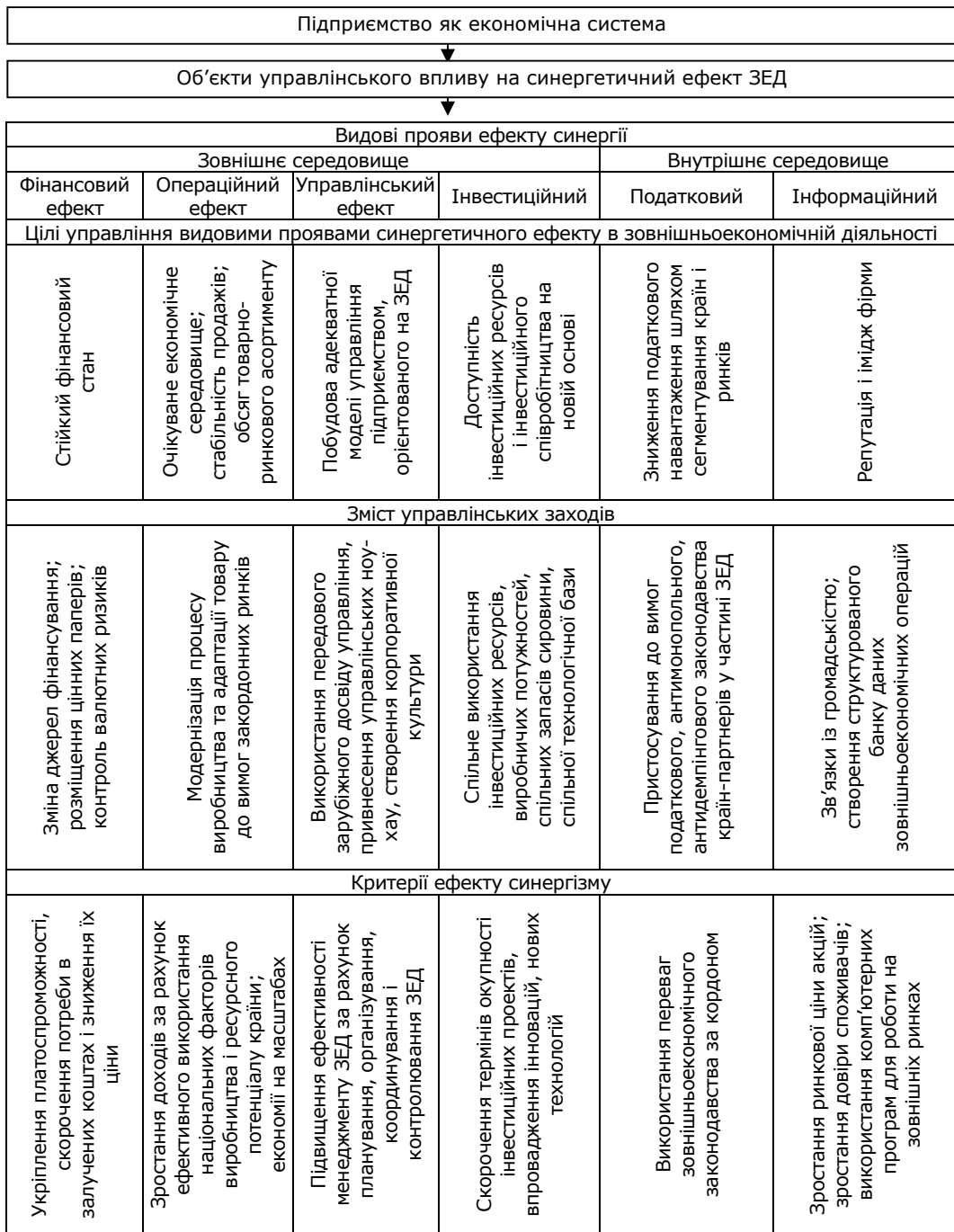
3. Економія на логістичному забезпеченні ЗЕД, наприклад, якщо для кількох товарів або фірм-партнерів використовуються одні й ті ж самі канали розподілу і транспортування, складські приміщення, управління відбувається з єдиного центру.

4. Зростання продуктивності використання економічних ресурсів у процесі міжнародного поділу праці, кооперування і спеціалізації;

5. Економія на управлінському консультуванні, юридичному обслуговуванні й ін.

6. Оптимізація виробничих витрат, витрат на маркетинг і рекламу.

**СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО
І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ**

*Рис. 1. Структурно-логічна схема використання синергетичного ефекту в менеджменті зовнішньоекономічної діяльності**

*Джерело: Розроблено автором

Непрямий ефект:

1. Можливість економії витрат у процесі сумісного із зарубіжним партнером здійснення і використання результатів НДДКР.

2. Можливість технічного переоснащення згідно з вимогами зарубіжних ринків до експортної продукції.

3. Міжнародні злиття і поглинання (збільшення обсягів виробництва і реалізації без розширення основного капіталу, сировини і матеріалів, використання дешевшої робочої сили) й ін.

4. Збільшення доходу внаслідок виявлення перспективних закордонних ринків, виявлення конкурентних переваг продукту, вдалого вибору партнерів у зовнішньоекономічній діяльності, вивчення уподобань споживачів на світових ринках.

За рахунок покращення результатів діяльності, насамперед зростання доходу, синергетичний ефект можливий через:

- **прямий вплив на доходи:** 1) можливості більш прибуткових продажів за кордоном, пов'язані із відмінностями у конкурентному середовищі всередині країни та в іншій країні; 2) збільшення доходу внаслідок виявлення перспективних закордонних ринків, вдалого вибору партнерів у зовнішньоекономічній діяльності, вивчення уподобань споживачів на світових ринках; 3) використання ситуації, коли за кордоном товар знаходиться на іншій стадії життєвого циклу (етап зрілості в країні може призвести до зниження цін, етап зростання за кордоном – до підвищення ціни); 4) відмінності всередині країни та за кордоном державної зовнішньоекономічної політики (відмінності в оподаткуванні прибутку чи регулювання цін);

- **непрямий вплив на доходи:** 1) використання підприємством коштів, зароблених в іншій країні, для інвестицій (наприклад, фірма експортує товари, а дохід від їх оплати залишає за кордоном); 2) мінімізація ризиків коливання попиту в одній країні; 3) розширення і збереження клієнтської бази (розширення ринків шляхом виходу на нові ринки, що швидко розвиваються; зменшення вразливості від втрати одного чи кількох клієнтів); 4) ефективніші методи і системи продажів як результат впровадження переваг одного бізнесу в інший і проведення спільної маркетингової політики; 5) створення нової продукції із використанням нових технологій.

Синергетичний ефект може бути позитивним і негативним. Для запобігання виникнення негативного синергетичного ефекту в процесі управління зовнішньоекономічною діяльністю слід уточнити потенційні ситуації, що несуть ризики виникнення останнього.

Важливим ризиком є недостатня здатність менеджменту пристосуватися до місцевих умов ведення бізнесу. Важливими елементами міжнародного

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО I МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

середовища, що містять ризики виникнення негативного синергетичного ефекту, можна вважати:

1. Неприйняття або незнання правової системи в країні ведення бізнесу – комерційного, або договірної права (захист патентів, торговельних знаків і авторських прав; стандартні форми бухгалтерського обліку), правил створення нового бізнесу, законів про охорону оточуючого середовища, санітарно-гігієнічних норм, трудового законодавства, особливостей ціноутворення і оподаткування) і т.п. Значну роль відіграє політична свобода, що впливає на способи і результати ведення бізнесу.

2. Нездатність прогнозувати і контролювати відносини й дії закордонних партнерів, враховувати специфічні відмінності між групами людей та їх спільнотами, пов'язані з культурними й історичними традиціями, виділити такі культурні сфери, які здатні породити максимальні труднощі для бізнесу.

3. Волатильність поточної кон'юнктури світових валютних, товарних та ресурсних ринків, що провокує постійні зміни зовнішнього середовища і необхідність швидкого й адекватного регулювання з боку менеджменту зовнішньоекономічної діяльності.

Висновки. Синергія в зовнішньоекономічній діяльності – можливість максимального використання ресурсів свого закордонного партнера для пошуку можливостей суттєво підвищити ефективність своєї роботи.

Основною умовою досягнення ефекту синергії в менеджменті зовнішньоекономічної діяльності є створення упорядкованої управлінської організаційної структури, яка передбачає узгоджену взаємодію всіх підрозділів підприємства. Головним показником наявності позитивного синергетичного ефекту є зростання прибутку, який досягається внаслідок впровадження раціоналізації і оптимізації технологічного процесу й використання ресурсів; ефективність управління; зростання конкурентоспроможності, стійкості підприємства; зростання попиту на продукцію на зовнішніх ринках.

Список використаних джерел:

1. Хакен Г. Синергетика / Г. Хакен; [пер. с англ.; под ред. Ю.В. Климонтовича, С.М. Осовца]. – М. : Мир, 1980. – 406 с.
2. Пригожин И. Порядок из хаоса: новый диалог человека с природой / И. Пригожин, И. Стенгерс; [пер. с англ. Ю. А. Данилова]; общ. ред. В. И. Аршинова, Ю. Л. Климонтовича, Ю. В. Сачкова. – М. : Прогресс, 1986. – 432 с.
3. Николис Г. Самоорганизация в неравновесных системах: от диссипативных структур к упорядоченности через флуктуации / Г. Николис, И. Пригожин; [пер. с англ. В. Ф. Пастушенко; под ред. Ю. А. Чизмадзева]. – М. : Мир, 1979. – 512 с.
4. Башнянин Г. І. Гончарук Л. Я. Ефективність соціалізації економічних систем: методологічні проблеми метрологічного аналізу: [монографія] / Г. І. Башнянин, Л. Я. Гончарук. – Львів : Новий світ-2000, 2010. – 240 с.
5. Гальчинський А. С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи. Методологічні аспекти : наук. вид. / А. С. Гальчинський. – К. : Либідь, 2006. – 312 с.
6. Мельник Л. Г. Особенности государственного регулирования процессов функционирования эколого-экономических систем : [монографія] / Л. Г. Мельник // Государственное регулирование рыночных процессов в современной экономике / Под ред. Емельянова С. Г., Минаковой И. В. –

Орёл: АПЛИТ, 2010. – С. 142–162.

7. Юрчишин В. В. Інноваційні аспекти еволюції економічної науки / В. В. Юрчишин // Економіка АПК. – 2012. – №1. – С. 90–99.

8. Торгова Л. В. Основи зовнішньоекономічної діяльності : навчально-методичний посібник / Л. В. Торгова, О. В. Хитра. – Львів: «Новий світ–2000», 2006. – 512 с.

9. Как вызвать положительный эффект синергии в управлении предприятием? [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.13min.ru/dengi/kak-vyzvat-polozhitelnyj-effekt-sinergii-v-upravlenii-predpriyatim.html>.

10. Базунов П.В. Синергетический эффект: рождение пользы в процессе сделки, и что происходит, когда ее нет [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.proexpert.info/publications/business/sinergeticheskij-effekt-rozhdenie-polzy.html>

References:

1. Haken, H. (1980). *Synerhetyka* [Synergetics]. Ed. Klimontovich Y., Osovtza S. Mir, Moscow, 406 p. (in Russ.).

2. Prigogine, I. & Stengers, I. (1986). *Poryadok yz khaosa: novyy dialog cheloveka s pryrodoy* [The order of chaos: A new Dialog with human pryrodoy]. Eds. Arshinova V.I., Klimontovich Y.L., Sachkov Y. Progress, Moscow, 432 p. (in Russ.).

3. Nicolis, G. & Prigogine, I. (1979). *Samoorganizatsiya v neravnovesnykh systemakh: ot dyssypatyvnykh struktur k uporyadochennosti cherez fluktuatsyy* [Self-organization in nonequilibrium systems: from dissipative structures to ordering through fluctuations]. Ed. Chizmadzhev Y.A. Wiley, New York, 512 p. (in Russ.).

4. Bashnyanyn, G.I. & Goncharuk, L.Y. (2010). *Efektivnist' sotsializatsiyi ekonomichnykh system: metodolohichni problemy metrolohichnoho analizu* [The effectiveness of the socialization of economic systems: methodological problems of metrological analysis]. The New World-2000, Lviv, 240 p. (in Ukr.).

5. Halchynskiy, A. (2006). *Hlobal'ni transformatsiyi: kontseptual'ni al'ternatyvy. Metodolohichni aspekty* [Global Transformations: conceptual alternatives. Methodological aspects]. Lybed, Kyiv, 312 p. (in Ukr.).

6. Melnik, L.G. (2010). Osobennosti state regulation of the functioning of ecological and economic systems. *Hosudarstvennoe rehulyrovanye rynochnykh protsessov v sovremennoy ekonomyye* [State regulation of market processes in the modern economy]. Ed. Emelyanov S.G., Minakova I.V. Aplite, Eagle, pp. 142–162 (in Russ.).

7. Yurchishin, V. (2012). Innovative aspects of the evolution of economic science. *Ekonomika APK [Economy APC]*, vol.1, pp. 90–99 (in Ukr.).

8. Torhova, L.V. & Khytra, O.V. (2006). *Osnovy zovnishn'oeconomichnoyi diyal'nosti* [Cunning Foundations of Foreign Economic Activity]. New World – 2000, Lviv, 512 p. (in Ukr.).

9. How to cause a positive synergy in business management? Available at: <http://www.13min.ru/dengi/kak-vyzvat-polozhitelnyj-effekt-sinergii-v-upravlenii-predpriyatim.html> (in Russ.).

10. Bazunov, P.V. Synergistic effect: the birth of use during the transaction, and what happens when it is not. Available at: <http://www.proexpert.info/publications/business/sinergeticheskij-effekt-rozhdenie-polzy.html> (in Russ.).

УДК 339.9

О.А. Хитрова,

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

ФУНКЦІОНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНДУСТРІАЛЬНОГО ПАРКУ В УМОВАХ ПОСИЛЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Анотація

У статті проаналізовано функціонування інноваційно-індустріального парку в умовах посилення міжнародної конкуренції. Визначено, що основні прояви оптимального сценарію реалізації антикризової стратегії розвитку національної економіки України в умовах посилення глобальної конкуренції, та, відповідно, посилення квазікризового тиску необхідно на першому етапі забезпечити притік до машинобудівної галузі всіх надходжень інвестиційних ресурсів. Забезпечити це можливо лише за рахунок створення сприятливих умов для інвесторів та прямої участі держави в інвестиційних процесах.